

ЗМІСТ

<i>Примітка для тих, хто полюбляє конфлікти</i>	9
<i>Передмова. Мій Злободневськ</i>	II
Частина перша. УНІВЕР	13
Частина друга. ІНТЕРНАТУРА	93
Частина третя. ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА	191
Частина четверта. КОРОНАВІРУС	287
<i>Замість післямови</i>	378

Примітка

ДЛЯ ТИХ, ХТО ПОЛЮБЛЯЄ КОНФЛІКТИ

Задум книжки з'явився в моїй уяві, коли я спочивав під пальмою після важкого чергування в районній лікарні міста Макондо. Ця книжка є витвором художнього мистецтва, що, безумовно, мені лестить. Не можу стверджувати, що вона автобіографічна, адже після зустрічі з тральфамадорцями в моїй голові перемішалось все: майбутнє й минуле, сні й фантазії. Усе написане є продуктом життєдіяльності хворобливої свідомості автора або несанкціонованим витокком підсвідомості.

З усіма персонажами книжки, особливо з головним героєм, попередньо проведена бесіда про те, що всі вони є плодом уяви автора, усі події й персонажі вигадані, усі збіги є випадковістю. Однак персонажі повідомили, що мають намір створити профспілку й оскаржувати в суді свавілля автора та юриста, який його консультував. Так чи інакше, події, що розгортатимуться на сторінках книжки, не могли мати місця у квітучій і розвиненій державі, де нам випала честь жити. Прочитайте й переконайтеся, що цей текст є суто фантастичним витвором мистецтва й до реальності не має жодного стосунку, як, власне, і до мистецтва.

*Щиро ваш
автор Джон, або Іван, або Йоханан,
коротше, лікар-анестезіолог Йоссаріон*

Передмова

МІЙ ЗЛОБОДНЕВСЬК

Книжка, яку ви тримаєте в руках, народилася спонтанно з уривків історій і спогадів. Я часто твердив, що колись напишу її, щоб відобразити на папері прожите. Мабуть, настав час виконати обіцянку. Не знаю, чи висока літературна цінність написаного, чи лежатиме книжка на полиці, припадаючи пилом, але сподіваюся, вам хоча б буде цікаво.

Деякі історії вам здадуться смішними, деякі — трагічними, а часом і неймовірними. Це історія про людей, любов і смерть, про реалії медичної системи. Про шляхи, які проходить наївний мрійник, щоб стати лікарем. Про людське, занадто людське.

Я не мудрував із закручуванням сюжету, тому розташував усе в хронологічному порядку — від університету до пандемії, від безтурботності до відчаю.

Хай якою важкою час від часу вам видаватиметься розповідь, хай як сумно буде від деяких історій, знайте: у житті завжди є місце надії й радості, як і у цієї книжки в кінці, а тому дочитайте. Істинне щастя — у дрібницях.

ВАЛЬС № 2

Чи бачили ви коли-небудь бійку батьків під дверима приймальної комісії? Якщо ні, то вам не пощастило вступати в медичний університет (МУ) у 2010 році. Надворі спекотний липень, асфальт розпечений уже зранку, власне, як і нерви людей, що з ночі займали чергу. Того року на одне бюджетне місце було понад десять абітурієнтів. Мізансцена з натовпу розодягнених батьків і їхніх переляканих дітей, які невдовзі стануть студентами. Як і пів століття тому, ті самі батьки, ті самі перелякані обличчя й незмінний фасад МУ. Лунає «Вальс № 2» Шостаковича.

Склавши ЗНО на пристойний бал, я міг вступити чи не в будь-який виш країни, але з незбагненої причини вирішив, що це буде медичний університет, або, як його називали в народі, медін.

Медін зустрічав величезною триповерховою будівлею з усією розкішшю, яку могла собі дозволити фантазія архітектора в 1900-му році. Думаю, не варто казати, що для людини з провінції все це видавалося дещо фантастичним. У моїй уяві саме таким я малював університет, у якому хотів би навчатися. Правда, за тиждень від приємного флеру залишиться тільки запах формаліну, а в голові крутитиметься єдине запитання: «Як звідси втекти?».

Але надворі був липень, а перед вхідними дверима головного корпусу, де засідала комісія, протестні настрої росли. Кожен хотів пошвидше подати документи й вирушити на пошуки холодних напоїв і тіні.

— Пропустіть, я інвалід! — кричав чийсь батько.

— Але ми не пускаємо батьків, тільки абітурієнтів.

— Вона теж інвалід! Я інвалід! Уся сім'я — інваліди! Пропустіть! — продовжував волати здоровезний мужик метрів два на зріст.

Студент другого курсу дуже швидко здався і пропустив.

Загалом того дня було аномальне скупчення людей з інвалідністю. Здавалося, у них якийсь мітинг перед медіном збігся зі вступною кампанією.

Це була перша ластівка. Батьки розкумекали, що махлювати не те що можна, а навіть треба, і полізли до дверей, кожне зі своїми причинами й відмазками. Шостакович утомився, Емір Кустуриця, злившись воєдино з Романом Бреговичем, правили бал, народ пішов у рознос.

Кмітливість людей не знала меж. Улітку студенти першого курсу зазвичай проходять трудову практику. Чийсь батьки помітили, що хлопців з відрами й волотями вільно пропускають у будівлю. Незабаром парочка абітурієнтів обзавелася віниками й відрами, з яких стирчали папки з документами.

До дванадцятої дня в будівлю офіційно зайшло десять абітурієнтів. Неофіційно всередині було осіб сто. У якийсь момент чийсь батько штовхнув чиюсь маму, у відповідь полетіла папка з документами. Б'ються батьки, колишні школярі знімають усе на телефон, і студент другого курсу грудьми захищає вхід усередину.

— Усе, ходімо, тут робити нема чого, — сказала мама й почала шукати шпарину, у яку можна було впхати мене.

Оскільки черга не рухалася абсолютно, мама вирішила, що їй нам час діяти. Знайомий студент третього курсу провів мене через чорний хід, за що мені було соромно. Мій юнацький максималізм вважав, що це неправильно. Мама вважала, що це, звісно, нечесно, але оскільки ніхто в нашій родині не був внучатим племінником ректора, людиною з інвалідністю чи просто знайомим декана, то шансів у найближчі кілька днів потрапити всередину було мало.

У приймальній комісії панував хаос. В аудиторіях за столами в ряд сиділи викладачі різних факультетів.

— Заповніть ось ці папірці, тут і тут, а потім ідіть до столу номер три, там поставите печатку, а потім — до столу номер п'ять, потім — до юриста, потім — сюди, а потім — в аудиторію номер один, здасте.

— Де ви сказали печатку поставити? — запитав я в порожнечу.

Якщо пекло існує, то одне з його кіл — це приймальна комісія медичного.

— Ви не там заповнили, поверніться до столу номер один, візьміть новий бланк і вертайтеся.

Хотілося кричати. Упродовж години я блукав між столами, аудиторіями, кабінетами, членами комісії. Усе було влаштовано так, щоб людина подумала тричі, перш ніж пов'язувати життя з медициною.

Доля вокала мені: «Біжи-и-и!!!».

Але я був таким утомленим, що повторював їй: «Заткнися і дай мені сил знайти стіл номер п'ять».

Я зайшов у будівлю о 12:30, а вийшов о 16:00.

— О, швидко впорався, — сказав знайомий, який провів мене всередину. — Коли вступав я, то в мене на це пішло годин п'ять.

— То що, їдемо в наступний універ? — спитала мама. Ми планували подати документи ще в кілька.

— Ні, я одразу подав оригінали документів. Навряд чи переживу хоча б ще одну приймальну комісію. Вчуся або тут, або ніде.

— Упевнений?

— Так, у крайньому разі вступлю наступного року.

Так я став студентом медичного університету.

Знайомі питали: «Скільки заплатили за вступ? Куди ви зібралися? Там же за все треба платити».

Відповіді «ніскільки» мало хто вірив.

Правда, побачивши, що відбувалося в комісії, я розумів, що якби не ЗНО, то навряд чи сюди вступив би. Десятиліттями вважалося, що МУ — університет для обраних, для тих, у кого мами-тата — головні лікарі, місцеві топчиновники, та й просто для людей з грошима.

У мене навіть не було потрібної суми, щоб заплатити за перші пів року гуртожитку. У бухгалтерії з незрозумілої для мене принциповості наполягали на сплаті щонайменше за пів року. Тоді це було близько 1800 гривень. З огляду на те, що мама в місяць заробляла близько 800 гривень, а батько отримував пенсію 700 гривень, для нас це була непідйомна сума. Скинулися всім світом: бабусі, батьки, в борг у знайомих. Я став першим у своїй родині, хто вступив до університету.

Так для мене почалася медицина — соціальною нерівністю й геть рудиментарною, совковою системою бюрократії в освіті. Системою, у якій перемагає хитрий або багатий. Дарвін був би задоволений.